

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

1 af 29

Indsendt fra Grundejere

Boderne 5	3
Boderne 22	4
Boderne 26	5
Boderne28	8
Boderne 30	9
Boderne 33	11
Boderne 35	13
Boderne 39	14
Boderne 39	18
Boderne 42	19
Boderne 51	20
Boderne 54	21
Boderne 63	22
BODERNE 73, "Røverstauan	23
Vedr. hus nr.79	24

Boderne 5

Vedr. det gamle vandrerhjem i Boderne.

Redningsstation indtil ca. 2. Verdenskrig.

Sidst i 20'erne og i 30'erne skulle St. og Ll. Loftsgård stille med hver 3 heste til at trække redningsbåden.

Erik Andersen's bror Poul mener, at der boede tyskere i bygningen under krigen.

Vandrerhjem fra omkring 1945 til begyndelsen af 1950'erne.

Hønsesus i Schou's periode, der varede til ca. 1970.

Boderne 22

Der hvor sommerhuset Pulsatilla nu ligger, var der tidligere en iskiosk og senere en strandkiosk. Den oprindelige Iskiosk blev bygget af hotelejer Jens Peter Schou, Hotel Boderne, og var en firkantet bygning af beton på ca. 6 x 6 meter. Kiosken var gulmalet. Huset er opført inden 1937. Dette ved vi, fordi det var et kardinalpunkt for Fredningsnævnet, at der havde ligget en bygning på grunden inden dette år, da man i 1978 gav tilladelse til sommerhusbebyggelsen. Men herom senere.

I 1962 forsøgte vi at købe Schous Iskiosk, men forhandlingerne strandede. Da vi gerne ville have en filial af Bøsthøj Købmandsforretning i området, købte vi grunden overfor hotellet af gårdejer Knud Munch, Store Loftsgård. Der hvor der nu efter opfyldning er etableret parkeringspladser. Her fik vi byggetilladelse til en Strandkiosk med alle slags købmandsvarer, men der blev aldrig bygget, da det i starten af 1963 viste sig muligt at købe Schous Iskiosk.

Iskiosken blev revet ned til grunden og med en udvidelse til ca. 70 m² blev Strandkiosken opført. Denne forretning blev drevet af Bøsthøj Købmandsforretning/Rosengården til og med året 1978. De sidste 3 år med skiftende forpagtere.

I 1978 blev der søgt om nedrivning af Strandkiosken og bygning af et sommerhus. Her var det som ovenfor omtalt afgørende for tilladelsen, at der havde ligget et hus inden 1937. Da dette var tilfældet, og da der ved en fejl aldrig havde været tinglyst strandbyggelinie på dette lille korte stykke langs parkeringspladsen, blev tilladelsen givet.

I vinteren og foråret 1979 blev huset så opført af muremester Günther Voss og Tømmermester Poul Aagesen. Arkitekt på huset var Jørn Appel. Det er særdeles solidt bygget med dobbelte væge og hulmur og med jern i såvel gulve som væge, da bygmestrene mente, at det snart ville blive ædt af havet. Så galt er det ikke gået. Nærmest tværtimod på grund af sandflugten i området.

Navnet Pulsatilla har mange undret sig over, men det er et rigtigt Boderne navn. Den 9. juni 1974, sidst på formiddagen, fandt jeg nemlig en Nikkende Kobjælde lige øst for Ll. Loftsgårds nu nedrevne omklædningshus. Nikkende Kobjælde har det latinske navn Pulsatilla pratensis og fundet var i botaniske kredse så opsigtsvækkende, at øens førende botaniker, lektor Arne Larsen insisterede på selv at ville se den. Det var lettere sagt end gjort. Lektoren var meget gangbesværet, og problemet måtte løses ved at gårdejer Anders Ipsen, Aagård, med sin mælkekærre fastsat på traktoren og med en siddeplads anbragt i kærren, forcerede de stejle bakker og kom helt frem til den store sjældenhed. Arne Larsen var begejstret idet Bornholm hermed kunne føje en ny Kobjælde til sin artsliste. I forvejen har vi jo den velkendte Opret Kobjælde på Galløkken, medens det for god ordens skyld skal nævnes at den tredje art, Vår Kobjælde, aldrig er set på øen. Boderne var nu i den grad kommet på det botaniske landkort.

I 2011 har vi renoveret huset fuldstændigt indvendigt og det 33 år gamle hus indgår nu i klyngen af sommerhuse til udlejning i Boderne.

Sven Erik Jensen

Boderne 26

Hej Poul Aksel

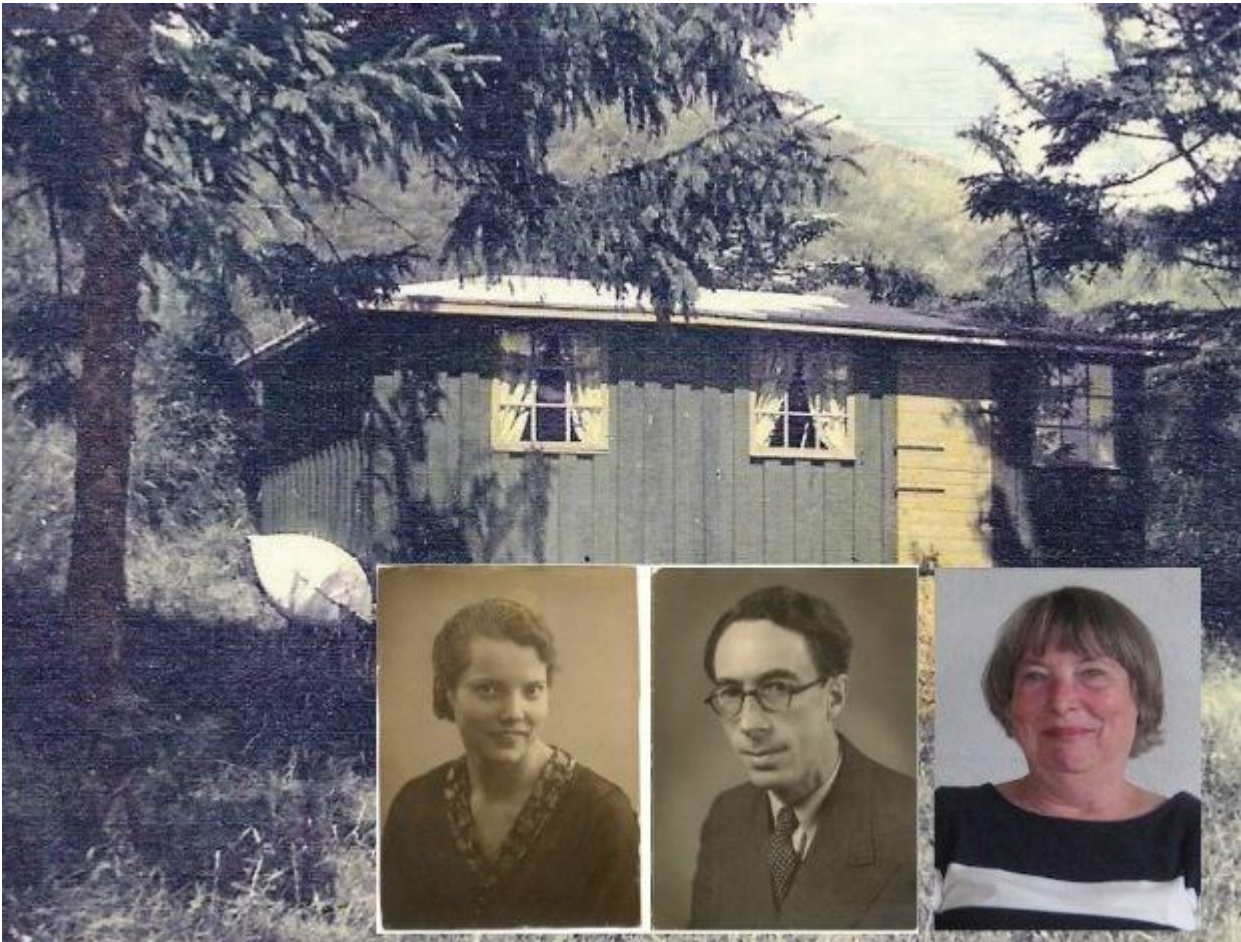
Jeg kender ikke så meget til historien om huset. Vi købte 1.2.1984 af Knud Jørgensen.

Jeg har talt med Bente, datter af P.M.Kofoed og hun har sendt et billede af huset dengang.

Jeg prøver at sende det med. Jeg glæder mig til at læse historien om Boderne

Jens Bentsen

Boderne 26

Bente Ørum er datter af Ellen Ørum Koefoed f. Ørum (9.8.1912 – 12.5.1984) og Paul Aksel Koefoed (13.10.1908 -22.8.1971). P.A. Koefoed drev som tredje generation isenkramforretning på Torvet. Den blev efter hans død solgt til Ivar Bilenberg. Bente Ørum har i Kristeligt Dagblad skrevet en artikel om barndomsminder fra familiens sommerhus i Boderne. Den har vi fået lov at gengive her:

Min barndoms særlige sted, må være mine forældres grønne sommerhus med de gule vinduer.

Sommerhuset blev bygget i 1940'erne ved stranden i Boderne, der ligger syd for Aakirkeby på Bornholm.

Når jeg kigger i min mors fotoalbum og ser dette billede af sommerhuset, kommer jeg til at tænke på mine dejlige syv uger lange skolesommerferier i 1950'erne, hvor vi badede

og legede hele dagen.

Om aftenen legede vi skjul med de andre børn fra de andre sommerhuse. Når det begyndte at blive mørkt, kaldte min mor på os og spurgte, om vi kunne tænke os at komme ind hos os og spise jordbær med mælk.

Min mors store fornøjelse var at se børnene spise den ene skål jordbær efter den anden. Til sidst spurgte hun, om de kunne spise flere jordbær.

"Ja, det kan vi, men først om en halv time," svarede børnene, for de var forspiste.

"Nej det skal være nu," sagde min mor. Det morede hun sig med.

Hjemme på Torvet i Aakirkeby havde vi en stor købmandsgård, og tæt på havde vi bag ved præstens have selv en stor have, og der havde vi mange jordbær.

Jeg forstod ikke rigtig min mors humor omkring jordbærspisningen dengang. Selv mange år efter, da hun lå på hospitalet, og vi sammen mindedes Boderne, synes hun stadig, at det var morsomt, at børnene ikke kunne spise flere jordbær.

Vi flyttede hvert år ned til sommerhuset den 5. juni på grundlovsdagen. Min far har fortalt mig, at når vi nåede halvvejs af de kun seks kilometer til Boderne, begyndte mor at synge, for nu var hendes ferie begyndt. I købmandsgården drev min far en isenkramforretning, og han var tredje generation. Nede fra Boderne kørte han hjem hver morgen for at åbne forretningen, og før og efter skoleferien kørte min bror og jeg med ham, så vi kunne passe vores skolegang. Om eftermiddagen efter skoletid cyklede jeg så selv ned til mor i Boderne. Min bror gik til fodbold, så han skulle til træning og kom derfor noget senere.

Jeg har altid haft mange veninder både i Aakirkeby og i Boderne. I Aakirkeby havde vi om vinteren en pigeklub.

Min mor syntes, at mine veninder fra pigeklubben også skulle på ferie i vores sommerhus i Boderne nogle dage.

En af de dage bagte vi pandekager. Vores sommerhus var meget autentisk. Vi havde gasflaske i køkkenet, dengang var det Kosangas. Engang midt i vores pandekagebageri slap gassen op. Vi var ulykkelige, men mor havde mange gode råd, vi kunne for eksempel gå ind til vores nabo fru lærer Andersen og bage videre på hendes gasblus, og her blev vi modtaget med venlighed.

Fra vores barndom mindes vi altid, at solen skinnede hver dag i hele sommerferien. Alligevel kan jeg huske, at det en sommer regnede 14 dage i træk. Det var den sommer, hvor min fars skolekammerat Thor havde lejet et sommerhus i Boderne. Han og hans hustru, Kirsten, havde to piger, som jeg legede med hver sommer. Men lige denne sommer var de meget uheldige med vejret, så vi børn måtte være indendørs og spille kort det meste af dagen, mens de voksne så spillede kort om aftenen.

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

7 af 29

Mit paradis i Boderne gled os af hænde efter min fars død, for min mor havde ikke alene den samme lyst til sommerhuset.

Det blev sat til salg, da hverken min bror eller jeg, der begge boede på Sjælland, ville overtage det og kunne bruge det på samme enkle måde, som mine forældre havde kunnet.

Nu mange år senere, har jeg besøgt sommerhuset i Boderne.

Det er ikke til at genkende.

Kun navnet " Kræmmerhuset" har ejeren beholdt.

Men stranden i Boderne er stadig fascinerende, og også den lille havn med de små røde fiskerhytter fortæller mig om dengang, min far fra sin båd bl. a. fangede laks til min konfirmationsmiddag.

Minderne fra Boderne prøver jeg i dag at videregive til mine børnebørn, når de er sammen med os på ferie på Bornholm.

Boderne28

Efter en del søgen gennem gamle 8 mm film, fotos og gæstebog vdr. Sandbakken 28 kan jeg berette følgende.

Vi købte Sandbakken i påsken 1961 for 3.900kr. Jeg var på det tidspunkt værnepligtig i CF. Neksø og var trediepart i huset. Jeg har en del familie i Rønne og Allinge og min onkel Poul Jakobsen gjorde os opmærksom på Sandbakken. Mine forældre og min kusine var de andre parter. Den årlige grundleje var i mange år 20 kr.

I 1964 satte jeg et trefags vindue i sydøst facaden, hidtil havde der kun været et ko-øje. Vi byggede i 1965 et lille anneks på ca. 3 kvadratm. til gavlen. I 1967 købte jeg de andre parter ud. Fygesandet gav os efterhånden store problemer. huset blev begravet op til tagrenden, som blev trådt ned af strandgæster. Vi gravede det fri i flere år og jeg prøvede at hæve det. det oprindelige hus var på 3x3 m og siden udvidet til 3x6 m med konstruktionen på to forskellige leder. Jeg ansøgte to gange kommunen om

tilladelse til at genopføre det samme hus med nye materialer så det var muligt at hæve huset efter klittens vandring. De var helt kolde rene afslag, de så hellere Sandbakken forsvinde.

Da jeg er snedker så jeg ikke andre udveje end at lave en solid under-konstruktion på 4x8" x 6 m på langs og 2x6" på tværs, så huset kunne hæves.

I 1970 blev det hævet med 1,7 m.

Den 15/5 1971 kom mine forældre og jeg over og byggede om i 14 dage. Jeg startede med at låne strøm til min rundsav nede i Sandhytten og rive den udvendige beklædning af. derefter skruede jeg den nye tagrem fast i udhænget og stillede det nye skellet op samt sætte nye vinduer i og flytte andre over i det nye skellet. Herefter blev den nye beklædning sat på og døren flyttet. Efter en uge kunne vi fjerne den gamle væg og skellet og gulv. Efter et par dage kunne jeg lukke omkring det mindre pæne hvor det gamle skellet og rem havde siddet. Min far var maler og lavede det indvendige malerarbejde mens jeg stillede køkken, køjer og garderobe op. Min mor sørgede for mad og rengøring så det hele gik op i en højere enhed. d. 29/5 blev indbo og gardiner sat op, det havde jeg opmagasineret hos onkel / tante i Knasten lige overfor Fredensborg. Om eftermiddagen holdt vi indvielse, vi var 16 mennesker.

Udhænget var blevet lidt mindre og musene gæstede os ikke mere.

I 1975 hævdede jeg huset 71 cm. og et par år efter måtte sænke det lidt igen fordi sandet begyndte at blæse væk under huset, det var nu ganske let at håndtere.

Vi solgte Sandbakken til Stig Rotvit Pedersen i 1981.

Ved senere besøg på Bornholm kunne vi se at det er ombygget igen og vi har hørt at der skulle have været en del vrøvl med myndighederne i den anledning.

Med venlig hilsen Gitta og Ebbe Wettlaufer

Boderne 30

Oles bidrag til Bodernes historie.

Mine forældre, Holger og Karen Petersen, Åkirkeby, købte sommerhus i Boderne i 1946. Min søster og jeg havde i løbet af vinteren haft lungehindebetændelse og skrantede en del, så vor læge Vagn Nissen sagde, at det bedste mine forældre kunne gøre, var leje/låne et sommerhus ved havet. De lånte derfor et sommerhus, der dengang tilhørte Henry Kofoed, en ven af mine forældre. Huset ejes nu af Kytte og Leif Smed.

Vi børn blev installeret i huset sammen med en ung pige, imens mine forældre passede deres

Manufakturforretning i Aakirkeby. Medens vi opholdt os i H Kofoeds hus så min mor, at genbohuset så meget forfaldent og ubenyttet ud. Hun fandt ud af, at det tilhørte 2 søstre fra Rønne.

De blev kontaktet, men havde egentlig ingen salgsplaner. Dog da de kom ned og så i hvilken forfatning huset var, solgte de det for 500,-kr.

Heldigvis var min bedstefar snedker, så han gik i gang med genopretningen, Da det jo var lige efter

krigen, var byggematerialer en mangelvare, men da der skulle fjernes en indervæg, og da køjebundene var af brædder var der genbrugsmaterialer til at kunne lukke den åbne veranda, hvis

gulv var helt råddent. Vindueme i verandabygningen kom fra et nedlagt hønsehus. De søm, der blev trukket ud ved nedrivningen blev rettet ud og genbrugt. Huset kom til at hedde Knasten på grund af verandapartiet. Senere har det skiftet navn til Tomerose. oprindeligt var huset helt identisk med et lille hus nær den store parkeringsplads. Det hed strandfryd.

Siden dengang som 6-årig har jeg hver sommer tilbragt kortere eller længere perioder af min

sommerferie i Boderne. - og det var da også Boderne, jeg længtes efter, da jeg som 17-

årig rejste

til København og af og til havde hjemve'

Jeg er nu over 70 år, så det er mange feriedage der er tilbragt i Bodeme Også mine børn

og børnebørn har nydt og nyder godt af Boderne ikke i det omtalte hus, men i Granstauan hvis nuværende ejer, jeg lærte at kende som barn og som jeg senere blev gift med'

Boderne er et enestående sted, som bør bruges med varsomhed for at det kan bevare sit særpræg

Med venlig hilsen

Ole Møller Petersen

HISTORIEN OM **BODERNE 31**

Hans Lyster og hans kone Marie havde fra 1903 slået sig ned i Åkirkeby og bygget huset Jernbanegade 4, hvor familien først drev et træskomagerværksted.

De håbede på de muligheder, som den nyanlagte jernbane kunne bringe. Folk gik imidlertid over til at gå med sko. Derfor skiftede de til at drive en forretning med tobak- og fotovarer. Senere overtog de der udover byens telefoncentral.

På et tidspunkt var Hans Lyster på besøg hos bekendte i Jylland og besøgte dem i deres sommerhus i Søndervig. Huset hed "Knolden". Hans Lyster blev meget begejstret for dette byggeri og besluttede, at han ville bygge sig et sådant hus. (Et familiemedlem har mange år senere været i Søndervig, men kunne ikke finde huset).

Hans Lyster begyndte at se sig om i Boderne for at finde en beliggenhed. En sommer lejede de det senere nabohus, som senere i mange år ejedes af Karen og Holger Petersen. Ejeren af huset var på det tidspunkt en enlig dame fra Rønne. I 1933 lod de så huset Boderne 31 bygge. Den eneste forskel, der var i forhold til modellen i Søndervig, var at udgangsdøren blev sat på gavlen og ikke på husets langside. Byggeomkostningerne var ca. 900 kr. Det gik dengang for at være et fint hus. Der var efter den tids sædvane et stort vinduesareal. Den indvendige beklædning bestod af en slags bindingsværk, som bestod af krydsfinerplader med brædder imellem som rammer. En del af denne beklædning er bevaret frem til i dag. Det var blandt de første huse, der blev bygget i Boderne. Huset fik navnet "Søndervig".

Marie og Hans Lysters yngste datter, Edith blev som gift bosat i Sverige. En gang i slutningen af 60-erne overtog hun huset for at kunne bruge det under sine ferier hos familien på Bornholm.

Siden har sønnerne Hans Birger og Stefan udvidet huset ad flere gange. I 1989 blev der lavet en udbygning mod øst med to soveværelser.

I 2006 blev det gamle skur (m. bad og køleskab) fjernet , og der blev lavet en udvidelse mod nord med bad og køkken.

Et udhus blev bygget i 2009.

Boderne 33

Hej Poul Aksel,

Beklager at jeg ikke har svaret tidligere, men da jeg studerer HD samtidig med, at jeg har et fuldtidsarbejde der går ud over de normale 37 timer pr. uge, så jeg har svært ved at finde tiden til at trække mere information frem.

Men her er da lidt

Det er korrekt at vi er efterkommere efter Henriksen's.

Min mormor fortalte tit om hvordan de kom til Rønne med færgen, hvordan de møjsommeligt med fuld oppakning cyklede til Boderne (senere også med to børn på cyklen) for til sidst, at trække cyklen gennem sandet til grunden/huset.

De var kommet i Boderne længe før de lejede grunden. I starten overnattede de i telt, og senere fik man lov til at opføre omklædningshytter og først igen senere blev der givet tilladelse af gårdejer Munk til, at man kunne opføre huse.

Huset blev opført i 1936 af min morfar Karl Godfred Henriksen (min morfar døde ultimo 1964) og min mormor Ellen Henriksen.

Den første uopsigelige lejekontrakt (gældende 20 år) blev underskrevet 15/8-1935 og dækkede leje af areal på 80 m² øst for Boderne, med samtidig ret til at opføre et hus.

Leje pr. år kr. 15,- 😊

Lejekontrakt underskrevet af min morfar Karl Godtfred Henriksen og gårdejer Munch fra Ll.

Loftsgård – Har I talt med hans søn Arne Munch der bor i Hasle?

Derudover ved jeg at Erik og Anne-Grethe Andersen (bor i Rønne) kender meget til historien fra den første tid.

Da familien startede i dalen var landskabet helt anderledes end nu, idet det dengang var fladt og der var udsigt direkte ud til havet. Senere kom vandreklitterne, som langsomt ændrede dalen og begyndte at give flere husejerne problemer med at husene sandede til i løbet af vinteren. Vi var blandt disse familier, så vi måtte grave fri når vi ankom til Boderne hver sommer. Jeg kan som barn huske, hvordan vi låste den gamle todelte dør op og kravlede ind i stuen for at hente skovlen der, som det sidste før huset blev lukket for vinteren, altid blev placeret lige indenfor døren. Derefter stod den på frigravning af hus og at grave hul til "spanden".

Min mormor kom i Boderne i samtlige år og inviterede altid børn, svigerbørn og senere de 4 børnebørn med. Mine kusiner Britta Lill Henriksen, Susan Henriksen, min lillesøster Nina Raarup Christensen og undertegnede.

Det nuværende hus er flyttet tilbage ud fra klitten og der eksisterer stadig lidt af de gamle jernbanesvellerne som blev lagt i klitten for at holde sandet væk fra det gamle hus.

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

12 af 29

Det gamle træhus (udført i 1 på 2) var rødt med grønne skodder og var blevet bygget til af flere omgange. Så vidt jeg husker 3 gange - Først hovedhuset med køkken, stue og 4 sengepladser. Senere bryggers og senest anneks med 2 sengepladser.

Hvornår lokummet blev opført vides ikke..... men en sjov anekdote er, at det gamle lokum lå indenfor militært område, så når "kuglen var hejst" og der var øvelse, var det faktisk "forbudt" at gå på lokum 😊

Huset blev senere overdraget af min mormor til hendes børn - Min onkel Kjell Ib Henriksen (hustru Vera Henriksen) og min mor Kirsten Christensen (Mand Henning Raarup Christensen). Nogle år efter overdragelsen opførte de den Norske bjælkehytte som ligger på grunden i dag. Bjælkehytten blev af hele den daværende familie døbt "Sandebo", til minde om det gamle hus der havde ligget delvis inde i klitten.

Mine forældre købte senere, efter min onkels alt for tidlige død, min tante ud og de har siden overdraget huset til min søster og mig. Boderne 33 er derfor i dag ejet af Nina Raarup Christensen og Niels Raarup Christensen samt min hustru Karen Elisabeth Christensen - Pigenavn Karen Elisabeth Munk. Og ja, jeg ved at tanken er nærliggende, men Karen er ikke i familie med familien Munk fra Ll. Loftsgård, men hun er Bornholmer 😊

Den næste generation af "Henriksen" er måske på vej: Min søster har ingen børn, men min hustru og jeg har to piger. Begge piger er overbevist om, at huset en dag bør overdrages til dem, men det må min søster og jeg jo se på når tiden nærmer sig 😊

Dette er hvad jeg hurtigt kunne grave frem, men jeg ved at der var en artikel i Bornholmeren eller Bornholms Tidende for mange år tilbage. I artiklen var en beskrivelse af begyndelsen i Boderne (handlede om uoverensstemmelser i dalen/Overskrift "Klondyke" eller lign.?). Journalisten talte med min mormor, og selvom artiklen ikke var særlig god, så ved jeg at der må stå noget i den artikel der kan bruges 😊

Med venlig hilsen

Niels Raarup Christensen
Boderne 33 "Sandebo"

Boderne 35

Tekst til Hytten

Hytten 1.jpg:

Færdigbygget i sommeren 1938. Her er terrassen mod havet endnu ikke bygget på. Personerne fra venstre mod højre: ukendt kvinde, ukendt mand, Edel Anne Winther Sode (min faster, ca. 16 år), ukendt mand, Lissi Winther Sode (min faster, ca. 20 år), Hans Christian Sode (min farfar, bryggeriejer i Aakirkeby, ca. 52 år, f. 1886), bagerst ukendt, og Elisabeth Winther Sode (min farmor, ca. 50 år, f. 1888). Personen på altanen med hunden kendes ikke.

Hytten 2.jpg:

Sommeren 1939, her ses terrassen bygget på, hvor der på rækværket står: HYTTEN', flagstangen er også kommet op.

Grunden til at jeg ved, det er 1939 er, at min mor og far mødte hinanden i sommeren 1939. Min faster Lissi var kommet i kontorlære i det københavnerfirma, hvor min mor var prokurist. Lissi inviterede min mor på ferie på Bornholm i sommeren 1939.

Personerne på billedet, fra venstre mod højre:

Ukendt, Lissi Winther Sode (kontorelev), Peter Winther Sode (min far, ølkusk på Aakirkeby Bryggeri, kapelmester i P. W. Sodes Band, f. 1912), Kirsten Inger Margrethe Karmann (min mor, prokurist i Fabers klædefabrikker, København og Randers, f. 1908).

Min mor og far blev gift i maj 1940, afhændede Hytten og købte Nexø Bryggeri i nov. 1940.

Håber disse fotos og mine beskrivelser kan bidrage til lokalarkivet samlinger i Aakirkeby.

Med venlig hilsen
Niels-Peter Sode
IT-kontaktperson

Bornholm

tlf.: 56 95 69 60
e-mail: nps@mail.tele.dk

Boderne 39

Bidrag til Boderne historie udarbejdet på baggrund af opdateret gæstebog, gamle fotografier, et interview i "Bornholmeren" med min mor, der dengang havde haft "Granstauan" i 50 år samt (egne) erindringer fra 70 år i Boderne.

Dette bidrag til Boderne historie er for en stor del begrænset til perioden omkring 1940'erne og 50'erne. Endvidere er fortællingen lokalt afgrænset til det første sommerhusområde, dvs. sommerhusene i dalen.

Man kan med nogen ret påstå, at det var mine forældre, Esther og Karl Max Rasmussen, der sammen med Ingeborg og Kaj Andersen "opfandt" Boderne som sommerhusområde. De havde i nogle somre været på teltlejr på Bornholm med københavnske drenge og havde haft standlejr i Boderne (foto). Ved lejrbaålfesterne deltog Edvard og Marie Munk fra Ll. Loftgård, Ellen og Knud Munk fra St. Loftsgård samt købmand Knud Jensen og mejeribestyreren og smeden fra Bøsthøj. Også Andreas og Helga Rasmussen, der dengang ejede "hotellet" deltog i lejrens bålfester. Både lærer Andersens og mine forældre var meget begejstrede for området og fik mulighed for at leje en grund hver af Edvard Munk, der på grund af det ujævne terræn kun kunne have får på området.

Der var dengang frit valg, fordi der ikke – bortset fra gårdenes badehus – var andre sommerhuse i området.

Granstauan (39) som vort sommerhus kom til at hedde blev bygget af snedker Sonne fra Åkirkeby. Huset var klar til indflytning i 1933. Der var efter nutidens forhold tale om et primitivt lille hus med et køkken, en stue og en åben veranda (foto) Der var ikke indlagt vand, hvilket blev hentet ved åen, indtil der nogle år senere blev gravet en brønd i trekantet mellem Granstauan (39), Solstauan (40) og Hollesens hus (41). Petroleumslamper klarede belysningen indtil 1964, hvor vi fik indlagt strøm. Toilettet var en spand, der skulle tømmes.

Med tiden kom der flere huse i dalen. Langt de fleste af disse blev opført af forretningsdrivende fra Åkirkeby. Også disse huse var ganske primitive, men "knopskød", når der opstod behov for mere plads. Således er Granstauan blevet udvidet flere gange, senest i 1977, hvor en vinkel blev bygget til det oprindelige hus. Det specielle ved husenes placering var, at de blev opført i terrænet, hvor der naturligt var en plads (et hul, en lysning) hvilket kom til at betyde, at nogle kom til at ligge ganske tæt på hinanden,

Transporten fra Rønne til Boderne var meget anderledes end i dag, hvor de fleste har bil.

Min bror og jeg kom først til verden og dermed til Boderne i begyndelsen af 1940'ne. Der var en særlig stemning når damperen kom til Rønne efter at vi havde tilbragt natten i soveposer på dækket. Vi cyklede fra Rønne med første stop hos købmand Jensen i Bøsthøj. Her havde fru Jensen dejlig morgenmad klar og de første nødvendige indkøb blev foretaget. Vi betalte ikke straks, men havde bog, der blev gjort op og betalt, når vi 6 uger senere rejste tilbage til København. Mælk og ost blev købt på mejeriet og mælken transporteret skvulpende i mælkejunge. Inden vi kørte det

sidste stykke til Boderne skulle købmanden, mejeristen og min far lige om bag ved og have en skibsøl Hele sommeren blev langt de fleste indkøb foretaget hos købmanden og på mejeriet, men skulle vi have kød (- og sildesalat) gik turen til slagter Madsen i Åkirkeby.

I en årrække kunne man komme med rutebil helt til Boderne, hvilket for vor familie især fik betydning for vore gæster "ovrefra".

På et tidspunkt fik mine forældre en Nimbus med sidevogn, hvilket naturligvis lettede transporten.

En enkelt gang kørte vi med tog til Ugleenge, hvor vi så blev hentet i hestevogn af Edvard Munk fra Ll. Loftgård.

Ll. Loftgård betød meget for vor dagligdag, faktisk indrettede vi vore spisetider efter spisetiderne på gården, fordi min bror kom meget på gården, hvor han "arbejdede" sammen med den yngste søn Ebbe. Kartofler, gulerødder og andre grøntsager blev købt på gården, og når Marie Munk havde plukket bær til syltning fik vi lov at efterplukke.

Mine forældre var meget gæstfri, så der var altid liv og glade dage i huset: I alle årene kom venner og familie på besøg og blev i kortere eller længere tid (se gæstebog)

Nogle blev så glade for stedet, at de selv lod bygge hus i Boderne.

En særlig sommer var det, da russerne endnu var på Bornholm. Nogle boede i telt i udkanten af skoven lige før skydeterrænet. De russiske soldater var søde og venlige mennesker, der om dagen færdedes sammen med sommerhusbeboerne og om aftenen inviterede til teater og dans i skoven. Særligt glade var russerne for børn. Min egen russerhistorie handler om, at jeg en dag, 4 år gammel "forsvandt". Alle ledte højt og lavt uden held. Pludselig kom Ruth, datter af hotelejer Skov, løbende og fortalte, at jeg var i god behold hos købmand Jensen i Bøsthøj. Jeg var bare gået med til købmanden sammen med nogle russiske soldater!

Mine forældre var som nævnt meget gæstfri og festglade. Hvert år blev der holdt fest med de fastboende, dvs. gårdejerne Munk fra St.- og Ll Loftgård, købmanden og hans kone fra Bøsthøj, saddelmager Funch fra Åkirkeby, samt de første sommerhusejere, Kaj og Ingeborg Andersen og Karl og Ellen Henriksen, mine forældres venner, der også havde fået sommerhus i dalen. Gæsterne medbragte mad (smørebrød), hvortil blev drukket øl og snaps i rigelige mængder, så humøret var højt, så højt at Ellen Munk St. Loftgård engang rullede ned over bakken fra den nuv. parkeringsplads, ligesom det at gå i vandet i måneskin ikke var usædvanligt. Noget mere stille gik det for sig, når voksne og børn fra sommerhusene blev inviteret til kaffe i salen på Ll Loftgård eller til fest på St. Loftgård.

Disse fester fortsatte i mange år, men ebbede ud i takt med at deltagerne døde.

Alligevel fortsatte festlighederne i Granstauan, men nu med næste generation på Ll. Loftgård (Arne og Inger) samt vore nærmeste naboer, Holmerne og Hollesen.

Som teenager var det især dansanterne på hotel Boderne der var spændende. Disse dansanter var indført af hotelejer Skov og vi måtte ikke deltage før vi blev "store nok" for hvad kunne der ikke ske! Derfor stillede vi os op udenfor og fulgte gennem de store verandavinduer med i hvem der dansede kinddans med hvem og hvem, der kyssede hvem.

De store dvs. Kjeld Henriksen, Erik og Poul Andersen og Birgit Funch måtte godt gå til dansant, og det var herligt dagen efter at drille dem med hvad vi havde set.

Som nævnt blev der med årene opført flere sommerhuse især af de forretningsdrivende fra Åkirkeby. I flæng kan nævnes isenkræmmer Kofod, tobakshandler Aksel Pedersen, slagtermester Petersen, manufakturhandler Karen Petersen, frisør Kofod, saddelmager Funch, manufakturhandler Johs. Hansen, cykelhandler Bendtsen og politibetjent Mogensen.

Åkirkebyboerne brugte deres huse på en anden måde end vi der kom ”ovrefra” Da de jo arbejdede i deres forretning om dagen kom de først til Boderne efter lukketid og kørte tilbage til byen senere på aftenen. Nogle få husmødre flyttede til Boderne med deres børn og var der hele sommeren og nogle få havde ung pige, som tog sig af børnene i hverdagens dagtimer.

Der var mange børn i Boderne i slutningen af 40’erne og 50’erne. Om dagen var man mest sammen med dem man kendte, - nogle fik svømmeundervisning iført korkbælte af min far, der var idrætslærer, men om aftenen mødtes en stor flok efter aftensmad og opvask i dalen ud for Pilely, for at lege bøtteskjul.

Der blev dannet venskaber dengang, og for nogen af os endte det med ”partnerskaber” med deraf følgende børn.

Husene blev tilbygget og forbedrede. Da Arne Munk på Ll. Loftgård besluttede at sælge til sommerhuslejerne, skulle arealet udstykkes, hvilket betød, at enkelte huse måtte rives ned for at opfylde myndighedernes krav om afstand m.m. Det blev i det hele taget anderledes end i ”de gode gamle dage”, hvor man kunne tale sig til rette, hvis der opstod problemer.

De fleste af de oprindelige huse har skiftet ejer, men mange af de nuværende ejere er næste og tredje generation af de første ”landliggere” Kaj Andersens 2 sønner har begge sommerhus i Boderne, den yngste, Erik Andersen i det oprindelige hus. Ligesom også min bror og jeg fortsat har vore forældres hus. Og ingen af os kan forestille os ikke at skulle komme på ferie op til flere gange hvert år i Boderne. Vor tilknytning til Granstauan, er naturligvis stærkt præget af vore forældres begejstring for stedet, hvor min mor efter min fars død tilbragte perioden fra 1’ maj til 1’ sep. indtil hun blev 95 år i 2003. I de 4 mormormåneder, holdt vi og vore børn på skift sommerferie sammen med hende i skolesommerferien, men uden for sæsonen følte hun sig aldrig alene, for Holmerne og Hollesen kom jævnligt forbi og ikke mindst Keld-post kom hver dag til en snak og et eller 2 glas Gammel Dansk. Min mor døde som 99 – årig, og det var hendes faste overbevisning, at hun blev så gammel, fordi hun hvert år kunne være så meget i Boderne.

Boderne er noget specielt. Det er ikke kun et sommerhusområde, men også en følelse, der naturligvis bliver styrket af den historie, stedet har dannet ramme om.

For nogle af os er Boderne nok det tætteste man kan komme på ”barndommens paradys” og stedet bliver særligt betydningsfuldt for os fra anden generation, fordi også tredje – (og fjerde) generation er så glade for at komme her. – Vi spøjte engang med, at hvis vore børns kærester kunne lide Boderne, så kunne de accepteres!

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

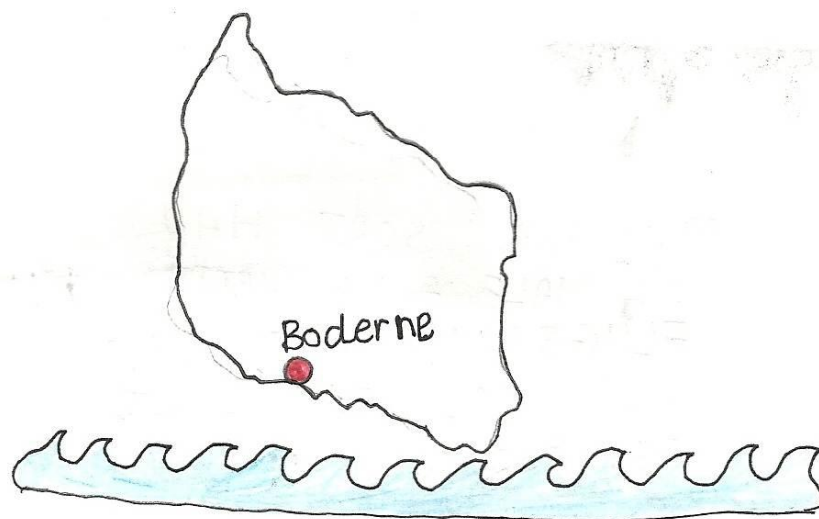
17 af 29

Dette bidrag er udarbejdet af Karen-Marie Seierup, Granstauan 39.
For evt. yderligere oplysninger vil jeg kunne træffes på mieogole@compaonet.dk
eller på mobiltelefon 23308934.

Med venlig hilsen
Karen-Marie Seierup

Boderne 39

Skrevet af Balder 11år

Boderne er det perfekte sted
at holde ferie vand ~~sand~~ og sol.

Det høre til aakirkeby men ligger

6 km. Fra. Det er et lille sommerhus

område helt ud til vandet. Bagsiden

ved det er at den ligger et

skyde terag lige opaf sår nogle

gange må man ikke gå så langt.

side 2

Boderne 42

Min oldefar, Martin Dam købte efter 1. Verdenskrig to tønder land af en af gårdene i Boderne. Det er blevet fortalt, at det var for at dyrke kartofler og have får, måske for at supplere i en hård tid. I 1927 byggede min farfar, Johannes Dam sommerhuset, et rektangulært hus i et rum, som stadig er en del af det eksisterende. Da min far, Jørgen Dam, var lille var han svag, og hver sommer tog farmor ham med til Boderne og den friske luft, hvilket var godt for ham. Min far kan huske, da der blev sat en vægge op og lavet køjerum ,adskilt fra stuen, så de voksne kunne lægge børnene i seng. Senere blev der lavet en lille udbygning, hvor forældrene fik soveværelse.

De siges at min farmor plantede forskellige ting i Boderne. Der var på det tidspunkt meget bart. Hun satte bla. hybenroser! - og man må da sige at hun har givet de efterfølgende generationer arbejde for livet. Hele min barndom har min far trukket hyben op og klippet roser for at holde dem nede, som en fast del af søndagsbeskæftigelsen. De senere år foregik dette med buskrydder. Alt dette har vi overtaget!

Mine forældre, Nanna og Jørgen Dam, overtog sommerhuset og grunden i 1962 samtidig med at de overtog bagerforretningen i Østergade. Der blev nedskrevet en aftale om at fars søster, Inger Marie Dam Larsen, skulle have 1/2 delen af grunden, hvis hun ville bygge et hus.

I 1962 var der stadig lokum og ingen elektricitet, men petroleumslamper. Sommerhuset blev udvidet og moderniseret i 1972 (ca) med toilet, bad, nyt, køkken, soverum osv. Jeg tror først det var på dette tidspunkt, der kom el.

Den gamle del af sommerhuset blev istandsat samtidig med nyt træ på væggene. Tidligere var der vist sat nyt panorama vindue i.

I 80'erne blev 42B så bygget af min faster- det var dog ikke muligt at dele grunden.

I 2003 overtog jeg sommerhuset fra mine forældre. Vi fik revet køkkenet fra 72 ned og renoverede i stedet det gamle køkken i den gamle del af huset.

Samtidig blev der givet grønt lys for en udstykning af en del af grunden, så Jesper kunne bygge sit hus, 42C. Dette blev vist færdigt i 2005.

Jesper havde tidligere haft sommerhus på " den gamle parkeringsplads", Petit Four. Det blev solgt.

Jeg har som følge af ovenstående stadig den største del af grunden- og fornøjelsen af alle roserne!! Heldigvis har jeg en arbejdsom mand!

Susanne Dam

Boderne 51

Sommerferie i Boderne.

Sommeren 1942 lejede mine forældre Carlo Mortensens sommerhus (nu nr. 50). Vi var på det tidspunkt 3 søskende, og vi nød alle 5 en uge med sol og varme og at bade i havet. I de år holdt alle sadelmagere på øen ferie i 1. uge af juli, inden høsten kom i gang, for så blev der travlt med at reparere sejl til selvbinderne. Jeg er næsten sikker på, at Far allerede den sommer, lejede den 1. del af grunden, for ikke at have naboer lige udenfor døren, så blev den årlige leje efterhånden til 50 kr. Fordi huset lå helt frit på bakken, delte vi wc med Poul Andreasen, deres hus lå næsten i brombærkrat foran nr. 50. Far købte et badehus af uddeler Nielsen og fik det flyttet fra Balka til Boderne, der blev det delt på midten, så det dannede nord- og sydgavl og så hjalp O. Brøndum - sikkert i forårsaftener i 1943- med at bygge vægge og tag imellem, efter at der var planeret ud. Mon ikke materialerne blev kørt derned på hestevogn, men Far havde også nogen gange 3 - 4 brædder bundet til cykelstangen. Huset var en kopi af Brøndums hus. Sommerferierne i Boderne blev vor barndoms paradys. Men sommeren 1945 blev det frarådet at bade i havet p. gr. a. smittefare - mange skibe sank i Østersøen ved 2. verdenskrigs afslutning. Så i 1946 var det dejligt igen at møde vore jævnaldrende fra København, så legede vi "salte brød" i dalen hver aften, senere blev det til bøtteskjul, Vibeke mener røver og soldater. På en gråvejrsdag gik vi i skoven med kiks og saftvand i rygsækken for at bygge hytter - drengene en og pigerne en, På en regnvejrsdag kom flere af vennerne op til os med udsigt over dalen og havet, så sad vi og spillede bornholmsk firkort, mikado m. fl. og kunne følge al trafik på havet og på land. Dagen startede med, at vi fik en morgendukket, inden Far og senere jeg cyklede til Bøsthøj mejeri og købte nypasteuriseret mælk (lunken) og ost inden kl. 9 ,og bagefter til købmanden efter alle andre fornødenheder. Efter morgenmaden blev alle senge børstet for sand og gulvet fejjet, medens opvask og kartoffelskrælning m. m. foregik udendørs. Så badede vi igen inden middag, og på rigtig varme dage 2 gange om eftermiddagen. Vi var så heldige at få svømmeundervisning af skoleinspektør Rasmussen kl. 15 hver eftermiddag, og sluttede sommerferien med at svømme 400 m langs med stranden. Alle i familien - vore tre piger, mine søskende med familier har glædet sig til sommerferierne i Boderne og set frem til gensyn med vennerne. Det første hus af træ blev i 1979 erstattet med det nuværende.

Skrevet i august 2012 af Birgit Koefoed

Boderne 54

Hej Poul Aksel- Jo da, jeg kender selvfølgelig lidt til historien.

Far og mor flyttede til Bornholm fra Herning i 1948, hvor de købte boghandlen i Aakirkeby. Far der på det tidspunkt var førstemand i en boghandel i Herning ønskede at få sit eget, og rejste i den forbindelse til Bornholm for at kikke på boghandlen. Familiehistorien lader øvrigt vide, at far i forbindelse med sit besøg på øen snart ringede hjem til min mor i Herning og meddelte at "nu havde han handlet!" Dette til min mors store bestyrtelse da hun absolut ingen ønsker havde om at flytte til Bornholm og væk fra sin store og kære familie i Jylland. Men "fatter havde talt", og sådan blev det, men mor var aldrig nogensinde rigtigt glad for at bo på øen. Hun savnede til stadighed sin familie!

Nå, men med udgangspunkt i Eskildsgade i Aakirkeby blev øen i de følgende år undersøgt grundigt. I de første år med cykel og per jernbane, og først senere med bil. Så da far var rigtig glad for havet og fiskeri var det jo nærliggende at tage cyklen nærmeste vej stik sydpå til Boderne. Så der gik turen jo ofte hen på cykel sammen med mor, Jørn og Ellen. Snart meldte ønsket sig om at have et lille sted hvor man kunne holde til og drikke sin kaffe. Så far udså sig omkring 1950 den lille plet hvor huset ligger nu, og forhørte sig hos Munk, St. Loftsgård om det var muligt at leje. Jo men det var jo ikke noget problem og far fik grunden at leje for 50kr om året - mener jeg han har sagt. Dengang vi fik huset i Boderne var dalen allerede bebygget. Manufakturhandler Karen Pedersen, Skomager Koefoed, Tuborg-Andersen, "Pilkes" (P.A.Koefoed - isenkræmmer), fru Henriksen - alle de huse var der i hvert fald. Desuden byggede Blikkenslager Lind, blikkenslager, huset vest for vores stort set samtidig med, at vi ankom. Det hed "Bakkaknajlin". Kort efter kom Hotel Rønne og Savmøllen længere henne på skrænten. Bibers havde også hus på skrænten ved siden af Olsen som lå yderst imod vest. Dengang kunne vi gå foran alle husene ad en skrå sti ned til kiosken om morgenen for at hente morgenbrød. Vores første hus blev et lille kolonihavehus som far købte i Nexø og satte på grunden. Det fik så navnet Vindblæs efter en lokalitet i fra hjemegnen omkring Herning. Igennem årene blev der gradvist bygget til efter "hodda-på-hodda" princippet, efterhånden som behovene og ressourcerne voksede. Far lavede selvfølgelig det hele selv og anvendte stort set kun genbrugsmaterialerne. Vinduerne imod vest og syd er feks fra mejeriet Bøsthøj. De er for øvrigt fuldstændig friske i træet endnu! De første mange år var der selvfølgelig hverken vand eller strøm. Den første tid hentede vi vand ved brønden nede i dalen ved siden af Karen P. Den anden brønd på "Lille Polles" grund blev først gravet senere - far var med til det. Vandet var i begyndelsen ikke nær så klart og rent som det fra dalen, så vi blev i lange tider ved med at slæbe det op derfra. Køleskabet var et flueskab som via et lille hejseværk sænkedes ned i en skakt i sandet under huset, hvorved madvarerne holdt sig rimelig kølige. Det er i øvrigt et system jeg har set i andre sommerhuse i Boderne. Som årene gik, blev huset som nævnt udbygget. Den seneste udbygning kom til i midten af 70'erne, hvor far lavede en udvidelse imod øst, herunder et rigtig badeværelse med træk og slip. Så det var jo en gevaldig fremgang i komforten!

Mine erindringer fra barneårene i Boderne er især fra havnen, hvor far jo var meget aktiv; men det er jo en anden historie. Vil dog nævne "Bodil" som boede i det gamle bindingsværkshus ved åen (Bodernevej 6). Hun stod gerne i halvdøren og hang, nysgerrig efter at se hvem der gik forbi. Når vi gik forbi råbte vi som regel "Goddav Bodil" og så svarede hun ligedan; men vi børn var noget utrygge ved hende for hun var lidt "hekseagtig" synes vi! Hvem hun i virkeligheden var ved jeg ikke. Ligeledes boede der nogle originaler længere oppe ad åen (der hvor Hans A. bor nu). Dem husker jeg ikke hvad hed; men de kom ofte på havnen. Og så var der selvfølgelig Hotel Boderne. Det var Schou der ejede det og senere også kiosken. Der var dansant 2 x om ugen i højsæsonen. De havde nogle tyske gæster som kom tilbage år efter år i flere uger.

Annette og jeg overtog ganske rigtigt huset i 1999.

Hilsen Gunnar Tindborg med hjælp fra min søster Ellen Haldbo

PS: Jeg har nogle billeder fra de tidlige år i Boderne som jeg vil sende til dig på Picasa når jeg får tid til det.

Boderne 63

"Granhøj" Boderne nr. 63 (matr. nr. 101-bg Aaker)

Ejer 1: Ingeborg og Svend Aage Olsen, Østergade 8, 3720 Aakirkeby

Ejer 2: Jytte og Børge Olsen, Æblehaven 7, 3720 Aakirkeby i 1997.

1950 Sommerhus grund lejet af Ll. Loftsgaard pr. 1 september 1950 på 400m/2
leje af grunden 40,- kr. pr år

1950/51 Gl. garage købt af Kofoed, Nyvang Aakirkeby, og kørt til Boderne på
lastbil. lad. (billede af "Nyvang" hvor garagen er på billedet)
På grunden i Boderne, "Sommerhuset" Sat op på 4 cementrør,

1951 Sommerhuset udlejet det første år for kr. 400,00

1970 Grundlejen 400 m2 kr. 80,- pr. år

1976 Ll. Loftsgaard sommer jord udstykket pr. januar 1976
Nr. 63 "Granhøj" grund på 1170 m2

1976 pr. 24. febr. 1976 deklaration på grunden udfærdiget.

1976 Bygnings attest pr. 27. oktober 1976

1978 Pr. 1. april 1978 grundlejen kr. 750,- og fremover beregnes lejen som 5%
af den 16te alm. vurdering

1986 Pr. 16. juli 1986 grund købt og lejekontrakt aflyst

Med venlig hilsen

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

23 af 29

BODERNE 73, "Røverstauan"

H.K. Larsen, lærer i Aakirkeby lejede et stykke af St.Loftsgaards skov i Boderne og opførte i foråret 1933 et sommerhus på ca. 20 kvadratmeter. Huset byggedes af ejeren af Frostegaard Skæreri. Huset var ganske enkelt og uisoleret (ydervæg = indervæg), det bestod af stue med bænke/sovepladser langs væggene, skillevægge til lille køkken og lille soveafdeling. Lem i køkkengulvet til kælder støbt ned i sandet. På bagsiden af huset et udhus med das. Belysning kom fra petroleumslamper, madlavning foregik over primus. Man hentede vand fra bagermester Dams brønd nede i klitten.

Huset lå i 1930'erne i ganske ung birkeskov med fyrretræer på bakken overfor. Det var det første hus i skoven. Det fik navnet "Røverstauan", men kaldtes oftest "Lærer Larsens Hus".

1945-46 var huset "rekvireret" som indkvarteringssted for 6 russiske geledofficerer.

1949 måtte familien indgå en aftale med Krigsministeriet i forbindelse med etableringen af et militært skydeterræn.

1960 blev huset overtaget af H.K. Larsens yngste datter Inger Marie Larsen.

I 1963 overgik huset til H.K. Larsens barnebarn Dorte Henriksen og hendes forlovede Per Willemoës, som fortsat ejer huset.

I 1964 blev der gravet brønd ved huset, og i 1966 blev huset udvidet med køkken og kammer, og hele det gamle hus blev til stue.

Der blev lagt vand ind i 1971. Der blev anvendt gas til madlavning, køleskab og opvarmning, og sidst i 1970'erne kom der en skorsten og en brændeovn til.

Udstykning af grunden fandt sted i 1976.

I 1979 opførtes en lille gæstehytte.

Der blev i 1980'erne og 1990'erne foretaget forskellige mindre forbedringer, bl.a. etableret et lille baderum med rindende vand og tørkloset samt bygget et større udhus.

Grundvandstanden steg imidlertid i løbet af 1990'erne og i 1999 blev huset derfor flyttet højere op på grunden ved hjælp af en mobil kran fra PLE.

2000-2002 blev der bygget et nyt helårshus, der blev forbundet med det gamle med en mellembygning. Der blev etableret tankanlæg med sivestrenge samt lagt elektricitet ind ved samme lejlighed.

Alt træ til alle ændringer og udvidelser gennem husets første 70 år – dvs. frem til 2003 - blev leveret af Poul Andersen fra Frostegaard Skæreri.

Dorte Willemoës 01.10.2011.

Vedr. hus nr.79

Hej.

Min far købte et lille bitte hus i 1946/47, hvem der har ejet og sat det lille hus på grunden ved jeg ikke.

Han udvidede så kraftigt i 1966/67 til den størrelse som det er i dag. (Det lille hus er indeni)

Den gang i 1946/47 lejede han også nabogrunden mod Raghhammer og Kinopalæet´s hus (det kaldte vi det, da det var dem fra Kino i Aakirkeby, der ejede det).

Den gang kunne vi ikke køre ned til vores hus, men holdt oppe i skoven og gik ned til huset af en smal sti, som siden er forsvundet. Kørevejen blev lavet i ca. 1965, i forbindelse med min far udvidede og købmand Asping fra Rønne, byggede det hus som fru Carlsen i dag ejer.

Hvis man svingede ind i skoven og fulgte stien lige ud, kunne man på cykel køre den vej ned til vores hus fordi smedens hus af en smal cykelsti, det er lidt svært at forklare pr. brev, men jeg vil gerne vise det. Jeg kan egentligt fortælle mange sjove oplevelser fra den gang. Den var en skøn tid.

Min far døde i 1983, så vi overtog stedet i 1984 og købte grunden i 1997.

Med venlig hilsen

Mie

Boderne 80

I slutning af tredverne fik min far (Arne Grønvang Nielsen) den idé, at der kunne laves en god forretning ved udlejning af sommerhuse, efter en snak med sin yngre broer (Asker Grønvang Nielsen) som var arkitekt, kom de frem til, at de ville opføre 50 nye sommerhuse, som de mente kunne skabe en god indtægt. At valget faldt på Boderne, som stedet hvor disse sommerhuse skulle opføres, kan synes mærkeligt, da mine forældre på daværende tidspunkt endnu ikke var flyttet til AAKirkeby, og derfor ikke havde nogen særlig tilknytning til Boderne, men det skal nok ses i lyset af, at de kendte ejeren til en stor del af skoven, som ligger mellem Lille Loftsgård og Raghammerodde, og med ham fik de så en aftale om at kunne leje grunde til opførelse af disse 50 sommerhuse.

Man startede med at opføre et prøvehus, som skulle være model for de næste 49 huse, jeg ved ikke eksakt hvornår dette prøvehus blev bygget, men det har været lige før Tyskerne besatte øen, så det må have været i 1939 eller foråret 1940.

Krigen satte en foreløbig stop for projektet, med at opføre denne sommerhus koloni, og lige efter krigen døde min fars broer og mine forældre havde travlt med alle deres forretninger i AAKirkeby, så ovennævnte projekt kom aldrig videre.

Det opførte prøvehus blev efter krigen så til familiens fristed om sommeren. På et tidspunkt da mine forældre følte, at de ikke havde kræfter til at vedligeholde huset længer, solgte de til min mors søster og hendes mand (Ellen og Bent Bohr-Christensen), som er ejer af det i dag.

Boderne 81

Vårt sommerhus på Bornholm har altid varit oss kärt. Vi kom till Bornholm 1953 och bodde då på Risegaard. På den tiden gick det båt från Karlskrona, som vi kommer från, till Rønne. Efter två år på pensionat, hyrde mina föräldrar Klitthuset i Boderne i två somrar. 1956 köpte min mor hus nr 81. Jag, Ann Kemner, övertog huset 1980. Min mor hette Sigbrit Ruben (1923-2008) och min far Sten Ruben (1918-2010). Trots att det var min mor som ägde huset var det min far som engagerade sig bl.a. genom att vara med och starta husägarföreningen.

Nr 81 hade haft två ägare innan vi köpte det. Det uppfördes efter nr 80. Innan vi rev det gamla huset hade vi muséet hos oss, som kunde berätta hur det gick till att flytta delar av baracker från Balka eller Dueudde till Boderne. Vi har några fina kort på det.

Vi hamnade på Bornholm p.g.a. att min far hade lantbruk. En god vän till honom i Karlshamn berättade att sockerrovorna från Bornholm transporterades till Karlshamn i Sverige, liksom min fars rovor. Vännen berättade vidare att det var härligt på Bornholm. Eftersom min far behövde kunna resa hem och se till vår gård under sommaren passade det bra att familjen var på Bornholm.

Det var en svensk familj till på Bornholm (trodde vi). Det var Familjen Nissen. Men då vi mötte Lars- Peder första gången, han var då cirka 8 år, sa han på danska, att han var bornholmer. Sedemera träffade vi resten av familjen och fick reda på att de bodde i samma stad som vi, nämligen Karlskrona. Många år senare var min syster Maud klasskamrat med Kacki Nissen och jag tog studenten med Gunilla Nissen (Björkman). Efter studenten flyttade Gunilla till Danmark och hamnade sedan på Bornholm (Åkirkeby), som familjen lämnade förra året.

Vårt sommarhus var cirka 40 m2. Det var två rum och ett litet kök med två gasolbrännare. I det ena rummet sov vi fyra barn och en barnflicka som vi hade med oss de första åren. Hon var med för att passa min lillebror, så att min mamma kunde gå på stranden med oss äldre. Pappa var ju ofta hemma i Sverige och arbetade. Vi hade de första åren inget vatten, men när kom blev allting mycket enklare. Vi har inte haft el förrän förra året, så jag och våra barn är uppvuxna med fotogen- och ficklampor. Maten förvarade vi i ett hål i golvet. Det sköttes med en vev, så vi kunde hissa upp maten som förvarade i ett rör under huset. Det var verkligen planering för att inte behöva åka till affären för ofta.

Som Du ser har jag otroligt många minnen från Bornholm och Boderne. Jag minns speciellt när tyskarna började komma. Vi trodde att en hel del varit på ön tidigare, för de hittade de finaste och mest undanskymda platserna. Jag såg då för första gången krigsskadade personer utan ben och armar som gick utmed stranden. Det var ganska tomt och lugnt i Boderne då jag var barn. I slutet av 60-talet var det många hippies som kom till Bornholm och många besökte Boderne strand. Det är kanske därför som det än idag har en stämpel på sig som en ganska fri strand.

Detta är ett litet axplock av mina minnen från somrarna på Bornholm. Hoppas Du kan förstå vad jag skriver. Om Du spørjer Grönvang Nilsen så har han betydligt mer fakta om vårt hus än vad jag just nu kommer ihåg.

Hälsningar

Ann Kemner

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

27 af 29

Nu har jag bläddrat bland mina papper och funnit följande om Boderne 81.

Huset byggdes av Wilhelm (Carl) Ilsöe 1946-47. Det flyttades från Snogebæck. Ilsöe var slaktare och motståndsman från Rönne. Hustrun till Wilhelm var på besök i vårt hus 2004. Då var hon dement, men kände igen både hus och möbler. Huset såldes till dyrläger Veilbäck. Hans änka Karen Dorthea Veilbäck sålde huset 1956 till min mor Sigbrit Ruben.

Jag sänder med två bilder från bygget och inredningen som vi gjorde oss av med för två år sedan.

Vi har fått uppgifter från Niels Pihl, Rönne och Erik Grönvang Nielsen, Boderne.

Vårt sommarhus på Bornholm har alltid varit oss kärt. Vi kom till Bornholm 1953 och bodde då på Risegaard. På den tiden gick det båt från Karlskrona, som vi kommer från, till Rönne. Efter två år på pensionat, hyrde mina föräldrar Klitthuset i Boderne i två somrar. 1956 köpte min mor hus nr 81. Jag, Ann Kemner, övertog huset 1980. Min mor hette Sigbrit Ruben (1923-2008) och min far Sten Ruben (1918-2010). Trots att det var min mor som ägde huset var det min far som engagerade sig bl.a. genom att vara med och starta husägarföreningen.

Nr 81 hade haft två ägare innan vi köpte det. Det uppfördes efter nr 80. Innan vi rev det gamla huset hade vi muséet hos oss, som kunde berätta hur det gick till att flytta delar av baracker från Balka eller Dueudde till Boderne. Vi har några fina kort på det.

Vi hamnade på Bornholm p.g.a. att min far hade lantbruk. En god vän till honom i Karlshamn berättade att sockerrovorna från Bornholm transporterades till Karlshamn i Sverige, liksom min fars rovor. Vännen berättade vidare att det var härligt på Bornholm. Eftersom min far behövde kunna resa hem och se till vår gård under sommaren passade det bra att familjen var på Bornholm.

Det var en svensk familj till på Bornholm (trodde vi). Det var Familjen Nissen. Men då vi mötte Lars- Peder första gången, han var då cirka 8 år, sa han på danska, att han var bornholmer. Sedemera träffade vi resten av familjen och fick reda på att de bodde i samma stad som vi, nämligen Karlskrona. Många år senare var min syster Maud klasskamrat med Kacki Nissen och jag tog studenten med Gunilla Nissen (Björkman). Efter studenten flyttade Gunilla till Danmark och hamnade sedan på Bornholm (Åkirkeby), som familjen lämnade förra året.

Vårt sommarhus var cirka 40 m². Det var två rum och ett litet kök med två gasolbrännare. I det ena rummet sov vi fyra barn och en barnflicka som vi hade med oss de första åren. Hon var med för att passa min lillebror, så att min mamma kunde gå på stranden med oss äldre. Pappa var ju ofta hemma i Sverige och arbetade. Vi hade de första åren inget vatten, men när kom blev allting mycket enklare. Vi har inte haft el förrän förra året, så jag och våra barn är uppvuxna med fotogen- och ficklampor. Maten förvarade vi i ett hål i golvet. Det sköttes med en vev, så vi kunde hissa upp maten som förvarade i ett rör under huset. Det var verkligen planering för att inte behöva åka till affären för ofta.

Som Du ser har jag otroligt många minnen från Bornholm och Boderne. Jag minns speciellt när tyskarna började komma. Vi trodde att en hel del varit på ön tidigare, för de hittade de finaste och mest undanskymda platserna. Jag såg då för första gången krigsskadade personer utan ben och armar som gick utmed stranden. Det var ganska tomt och lugnt i Boderne då jag var barn. I slutet av 60-talet var det många hippies som kom till Bornholm och många besökte Boderne strand. Det är kanske därför som det än idag har en stämpel på sig som en ganska fri strand.

Detta är ett litet axplock av mina minnen från somrarna på Bornholm. Hoppas Du kan förstå vad jag skriver. Om Du spørjer Grönvang Nilsen så har han betydligt mer fakta om vårt hus än vad jag just nu kommer ihåg.

Hälsningar

Ann Kemner

Boderne: bidrag indsendt fra grundejere

28 af 29

Dyrlæge Veilbæk købte vort sommerhus i boderne i min barndom og det er en meget spændende historie i sig selv, flyttet russerbarak m.v.som jeg gerne vil medvirke til på et lidt senere tidspunkt. (det sidste hus inden skydeterrænet, "det rustne søm" og den nærmeste nabo til Brøndums sommerhus.)

Håber at du har forståelse for at der skal gå lidt tid fra NU af inden jeg kan og vil medvirke.

Venlig Hilsen

Carl Ilsøe.

HISTORIEN OM HUSET BODERNE 95

Huset er opført i sommeren 1962 af Mogens Runge Svendsen, den ældste søn fra Brogård i Åker. Hans kammerat, Keld Jensen fra købmandsforretningen ved Bøsthøj Mejeri havde 2 år tidligere bygget genbohuset, Boderne 93.

Siden har huset haft flere ejere, hvis identitet jeg ikke kender.

Jeg havde gennem min barndom og nogle år videre frem kunnet anvende huset Boderne 31, som tilbage i begyndelsen af 30-erne blev opført af min morfar, tobakshandler Hans Lyster. Dette hus blev imidlertid på et tidspunkt overtaget af min moster, Edith Oredsson, der var bosat i Sverige

Efter min mors død i 1986 begyndte jeg en tid efter at søge efter et hus til mig selv i Boderne. Bl.a. spurgte jeg Pia Stærmoses far, Knud Andersen, om han kunne finde et hus til mig. Under en indlæggelse på sygehuset i Rønne mødte Knud Andersen ejeren af Boderne 95 og købte det af ham. Jeg købte det kort efter af Knud Andersen. Det var i 1990.

Huset var meget idyllisk, men ikke ret stort, kun ca. 25 m². Det var for lille til en familie og ikke stort nok med henblik på udlejning. Dette sidste var vigtigt for mig, idet huset ellers ville komme til at koste mig for meget, når jeg blev pensioneret.

Jeg begyndte i 1990 med at købe grunden. De følgende år udvidede jeg huset trinvis. Jeg lod en tømrer, Poul Ipsen lave det konstruktionsmæssige og udførte selv resten af arbejdet ved at rejse til øen et større antal weekends i vinterhalvårets løb. I 1995 lavede jeg den største udvidelse, og huset var herefter ca. 60 m² stort. I 1999-2000 byggede jeg et tag med rejsning på med en hældning på 25 grader, hvorved der blev ståhøjde på loftet. Det gav en betydelig forøget mulighed for opbevaring. Et indhak blev inddraget, så huset blev helt firkantet og næsten kvadratisk.

Thorkild Nielsen